

Illés Szidónia Unokatestvérei

Ezen a képen az unokatestvéreim vannak, akik kisebbek voltak nálam, az anyai nagymama háza előtt készült a kép, valamikor az 1930-as években. Soha nem mentünk a szüleimmel nyaralni, mert nagyon szegények voltunk, és nem volt erre anyagi lehetőségünk. Amikor a nagymamámhoz utaztam Halmira, a szüleim kikísértek az állomásra, és egyedül utaztam a vonaton -- első utazásom vonattal egy ilyen út alkalmával volt --, aztán Halmin fiákerre ültem, ami elvitt egészen a nagymamám házáig. Szatmáron [Szatmárnémetiben] is lovas fiákerek voltak, azzal mentek az

állomásra. Halmi körülbelül kétórányi vonatút volt Szatmártól, körülbelül kevesebb mint száz kilométer távolságra [egészen pontosan 32 km]. Az anyai ágról származó rokonaimmal ritkán találkoztunk, rendszerint csak a nagymamámnál. Csak a közelihez látogattunk el. Blanka nem lakott messze, de a többiek házasok voltak, és nem egy városban laktak. Csehszlovákiában nem voltam, Désen sem. Viszont minden évben jöttek a testvérek nagymamához egymással találkozni. Emlékszem, úgy intézték, hogy találkozzanak a másfelé élőkkel, mert tartottak a családhoz, mert szép család volt. Édesanyám testvérei, a nagynénéim, tudom, hogy látogatták egymást. Az unokák, akik jöttek a nagymamához, a három szoba egyikében aludtak, de nem mindig jöttek mind, lévén, hogy különböző helységekből laktunk, úgyhogy volt elég hely. Én egyedül mentem nagymamához, és ott töltöttem az egész nyarat. A szüleim nem mentek, mert el voltak foglalva, de mi vakáción voltunk. Emlékszem, hogy elolvastam minden könyvet, amit a nagynénéim. Azt hiszem, a könyvtárból is vettek ki könyveket, mert mindig sok könyvet láttam náluk. Gyerekkoromban, nagymamánál jiddisül beszélünk, de nagyon sok könyvet olvastunk magyarul. Nagymamám és a nagynénéim egyformán tudtak magyarul is, románul is. A legjobban azért szerettem ott, mert ott szabad voltam, nem kellett semmit csinálnom, és egész nap a kertben voltam, a fák között. Otthon viszont vigyáznom kellett a kisebbekre, nagymamához ők nem mentek, csak a nagyobbak mentek. Nagymama volt az, aki főzött és vigyázott ránk. Halmin volt egy barátnőm, akit Schwartz Ráhelnek hívták, és azt hiszem, szintén zsidó lány volt. Az édesanyjának volt egy nagy, hosszú kertje, sok gyümölcsfával, és mi odamentünk, és ottfelejtettük magunkat, amíg Móric nagybátyám utánam nem jött. Emlékszem, ez a nagybácsim egyszer megvert, mert nem mentem haza ebédelni, amikor az ebédidő volt. Ő nem volt nő, és Halmin lakott nagymamámmal. Rózi is ott lakott. A többiek akkorra már elmentek Halmiról.